

14 ממעלה

ממשלת גולדה מאיר

הכנסת השישית

כ"ז אדר תשכ"ט 17.3.1969 - ו' טבת תש"ל 15.12.1969

הממשלה ה-14 בראשותה של גולדה מאיר ביום כינונה בבית הנשיא זלמן שז"ר

חברי הממשלה ה-14 במהלך ישיבה במשכן הכנסת בירושלים

הרכב הממשלה

חברי הממשלה ותפקידיהם במהלך תקופת כהונתה

שנות ממשלה

זלמן ארון
שר החינוך והתרבות

יוסף אלמוגי
שר העבודה

יגאל אלון
סגן ראש הממשלה
שר לקליטת עלייה

אבא אבון
שר החוץ

גולדה מאיר
ראש הממשלה

ישראל גילי
שר בלי תיק

חיים גבתי
שר החקלאות

ישראל ברזילי
שר הבריאות

מרדכי בנטוב
שר השיכון

יוסף בורג
שר הסעד

מנחם בגין
שר בלי תיק

פנחס ספיר
שר בלי תיק

יוסף ספיר
שר בלי תיק

משה כרמל
שר התחבורה

ישראל ישעיהו
שר הדואר

זרח ורהפטיג
שר הדתות

משה דיין
שר הביטחון

אליהו ששון
שר המשטרה

זאב שרף
שר המסחר והתעשייה
שר האוצר

יעקב שמשון שפירא
שר המשפטים

חיים משה שפירא
שר הפנים

משה קול
שר התיירות והפיתוח

מימין לשמאל: שר החוץ אבא אבון, נשיא המדינה זלמן שז"ר, יושב ראש הכנסת קדיש לוז וראש הממשלה גולדה מאיר

נשיא המדינה זלמן שז"ר (במרכז), משמאלו ראש הממשלה גולדה מאיר, מימינו השרים אלון ושפירא, מרימים כוסית בבית הנשיא בירושלים

קורות חיים

גולדה מאיר 1898-1978

מדינאית, מנהיגת מפלגת העבודה, ראש הממשלה הרביעית של ישראל והאישה היחידה שכהנה בתפקיד זה עד כה.

גולדה מאיר (במקור מכוביץ ולאחר נישואיה מאירסון) נולדה בקייב בירת אוקראינה. כשהייתה בת שמונה היגרה משפחתה לארה"ב, שם השתקעה בעיר מילווקי שבוויסקונסין. בצעירותה הצטרפה לתנועת פועלי ציון. מאיר עלתה לארץ ב-1921 והצטרפה לקבוצת מרחביה. כעבור שנתיים עברה לתל אביב ולאחר מכן לירושלים.

מאיר הייתה מזכירת מועצת הפועלים וחברה במזכירות הוועד הפועל של ההסתדרות. לאחר הקמת מפלגת פועלי ארץ ישראל (מפא"י) ב-1930 נמנתה עם

הפעילות המרכזיות במפלגה. בסוף 1940, לאחר מותו של דב הוז, שימשה כראש המחלקה המדינית של ההסתדרות והייתה בין האקטיביסטים שדרשו לנקוט קו פעולה חריף במאבק נגד הבריטים. לאחר מלחמת העולם השנייה התרכזה בעבודתה בארץ ובחול' למען הקמת מדינה יהודית לאלתר. בתקופת מלחמת העצמאות מילאה מאיר כמה שליחויות חשובות אשר במהלכן אף נפגשה עם שליט ירדן, עבדאללה. במאי 1948 התמנתה לצירת ישראל כמנסקבה. לאחר הבחירות לכנסת הראשונה ב-1949 הוזמנה על ידי ראש הממשלה, דוד בן גוריון, לכהן בתפקיד שרת העבודה ומילאה תפקיד זה עד 1956. בשנים אלו יזמה תחיקה סוציאלית רחבה, פעלה להקמת שיכונים לעובדים ולעולים ועסקה בקליטת עלייה. ב-1956 מונתה לשרת החוץ ושירתה בתפקיד זה כמעט עשור. בתקופה זו סייעה לראש הממשלה לוי אשכול בהידוק הקשרים עם ארצות הברית ופיתחה את קשרי החוץ, המסחר, החקלאות והעזרה הצבאית למדינות אפריקה.

בין השנים 1966-1968 הייתה מזכירת מפא"י ולאחר האיחוד של מפא"י, אחדות העבודה ורפ"י למפלגה אחת, שימשה בתפקיד מזכירת המפלגה החדשה. בפברואר 1969 נפטר ראש הממשלה לוי אשכול ומאיר נבחרה לעמוד במקומו בראשות הממשלה כמועמדת היחידה שהייתה מקובלת במפלגת העבודה ובמפלגות שהשתתפו בממשלה. היא שבה ונבחרה לתפקיד ראש הממשלה בבחירות לכנסת השביעית שהתקיימו כעבור מספר חודשים. בתקופה זו עסקה בעיקר בחיזוק יחסי ישראל-ארה"ב, ברכש וסיוע כלכלי למדינת ישראל, במלחמה בטרור של הארגונים הפלשתיניים ובהתמודדות עם מלחמת ההתשה שהתנהלה לאורך תעלת סואץ בין ישראל ומצרים. תחת הנהגתה הכריזה ישראל על נכונותה לקבל את יוזמת השלום של מזכיר המדינה האמריקאי רוג'רס, שלאחריה שר שקט בחזית המצרית עד פרוץ מלחמת יום הכיפורים. הצהרה זו גרמה לפירוק ממשלת הליכוד הלאומי ולפרישת תנועת הליכוד מהקואליציה באוגוסט 1970. בבחירות לכנסת התשיעית, בסוף 1973, נבחרה גולדה מאיר שוב לתפקיד ראש ממשלת ישראל. אך בעקבות תנועות המחאה, התגובות השליליות על דו"ח ועדת אגרנט ומצבה הבריאותי החליטה להתפטר מראשות הממשלה ביוני 1974, והיא בת 76. לאחר הפרישה מהחיים הפוליטיים הקדישה את זמנה לכתיבת זכרונותיה. מאיר נפטרה ב-8 בדצמבר 1978.

הכנסת החמישית
הממשלה ה-11

מילים ומנהיגות

מתוך הודעת חברת הכנסת גולדה מאיר
בישיבה 388 של הכנסת השישית, כ"ז אדר תשכ"ט (1969)

חברי הממשלה ה-14 בפתח ישיבה במשכן הכנסת

שוב יכפו עלינו מלחמה - נשוב וננצח גם בה.

הגברת קצב העלייה היא המשימה השנייה בחשיבותה אחרי הביטחון. עיקר הטעם, וכל ההיגיון שבעצמאותנו, הלא הם - ליצור את מדינת ישראל כבית להמוני היהודים הרוצים לעלות ומוכרחים לעלות. הממשלה לבדה לא תוכל לשאת בהצלחה במשימת הקליטה. זוהי משימה שלביצועה צריך להירתם העם כולו, כל בית בישראל. אם יידעו העם, הממשלה, כל אחד ואחד, לא רק כיצד ליצור אפשרויות פרנסה, עבודה ושיכון, כי אם לבטא במעשים מה רוחם לבנו, את שמחת הפגישה עם העולים, אם נדע לקלוט אותם גם בתוך חברתנו - אז תובטח השתתפותם, ויביאו ברכה לא רק לעצמם, כי אם למדינה כולה.

מעל דוכן זה אני קוראת לעם להוסיף להיות מאוחד ומלוכד במשימות שלפנינו. נוסיף לחזק את כוחו של צה"ל, שהוא הערובה הראשית לביטחון המדינה. אכזבות לא ירתיעונו מחתירה לשלום; בכל התנאים נוסיף לבנות ולפתח את מדינתנו; נהיה נכונים למבחנים קשים למען נעמוד בהם ונוכל להם.

שקועים בבניין ויצירה, נמצאנו חייבים להגן על חיינו ועל מפעלנו ולאחוז בנשק נגד מתנכלים ותוקפנים.

הסוד של כוח העמידה הישראלי במאבקים ובמלחמות שנכפו עלינו מאז נחלנו את עצמאותנו, הלא הוא גורל הצמידות שבין קיום לקוממיות ותודעת צמידות זו. שהרי קיומן של מדינות ערב אינו תלוי בחיסול עצמאותנו או בהכחדתה של ישראל, בעוד שעצם חיינו וקיומנו - של כל אחד מאיתנו וכולנו יחד - תלויים באיתנותה של מדינתנו. יתרה מזו: קיומו של העם היהודי, המשך ההיסטוריה היהודית, תלויים בקיום מדינת ישראל חופשית ועצמאית. לנו - ואולי לנו בלבד - אין ברירה זולת עמידה איתנה במאבקים והדיפת תוקפים. לנו אין ברירה אלא לנצח.

היותנו בחלק זה של העולם אינה תופעה חולפת. אין אנחנו נטע זר באזור זה ואין לנשל אותנו ממולדתנו.

שאיפתנו לא הייתה מעולם להשיג ניצחונות במלחמות, אלא למנוע מלחמות. אבל הוכח, שכאשר נכפו עלינו מלחמות - ידענו לעמוד בהן. אין ספק בלבי, שאם

ק לפני ימים אחדים הביע הבית את רגש הצער העמוק על פטירתו בלא עת של ראש הממשלה לוי אשכול, זיכרונו לברכה. לוי אשכול היה אחד מן הקבוצה המופלאה של אנשי העלייה השנייה. הם לא היו ראשונים למרד נגד חיי הגולה, אבל הם העזו להפוך את המרד למעשה רב, להגשמה עצמית של מהפכה בחיי העם. הוא היה אחד מהם. על תכונותיו האישיות, על המזג הטוב וסגולתו לעבוד עבודה משותפת ולקיים יחסי אנוש הוגנים, לא רק עם קרובים בדעה כי אם גם עם יריבים - דובר ונכתב רבות. העם לא ישכח את לוי אשכול. לי אישית אבד רע וידיד, אשר איתו עשיתי דרך ארוכה במאבקים וביצירה.

בהמשך הבניין והיצירה ובשקידה על ביטחון המדינה - נכבד את זכרו.

ביטחון המדינה הוא הנושא העיקרי החייב לעמוד בראש דאגתנו. כל עץ וכל שדה מוריק, כל מפעל תעשייתי וכל בית אולפנא בארצנו - אלה עדים למאויי היצירה המפעמים את העם בישראל ומלמדים על שאיפתו לחיות בשלום עם שכנינו. אבל גורלנו היה, שבעוד אנו